

A koronavírus-fertőzés szemészeti vonatkozásai - tájékoztatás
a Magyar Szemorvostársaság részére

Az **ENSZ Egészségügyi Világszervezete (WHO)** 2020. március 11-én az új koronavírus-fertőzést (COVID-19) **pandémiának** nyilvánította, ezért összefoglaltam a kollégák számára a szükséges - főleg szemészeti - tudnivalókat.

Az egészségügyi szakemberek a "frontvonalban" vannak, hiszen a betegek vizsgálata során ki vannak téve minden ismert és ismeretlen kórokozónak egyaránt. A WHO közzétett dokumentuma részletes ismerteti az **egészségügyi szakemberek jogait, szerepét és felelősségét** - mind munkavállalói, mind munkáltatói szinten. (1) Ugyanakkor olyan ajánlást (2) is közzé tesz, amelynek betartásával **csökkenthető a fertőzésveszély**:

- Mosson gyakran kezet, lehetőleg szappanos vízzel vagy legalább 60% alkoholtartalmú kézfertőtlenítővel tisztítsa meg a kezét! Ügyeljen a körmei alatti, és az ujjai közötti területekre is.
- Tüsszentés és köhögés esetén használjon papírzsebkendőt, azt azonnal dobja ki a szemetesbe, majd alaposan mosson kezet.
- Lázas beteggel lehetőség szerint kerülje az érintkezés minden formáját.
- A megszokott érintkezési, üdvözlési formákat, például a kézfogást, a pusztit, a baráti ölelést tanácsos mellőznie.

Az **Amerikai Szemorvostársaság (AAO)** szerint a vírus **kötőhártyagyulladást** is okozhat. (3) Egy friss tanulmány meg is erősítette ezt, mivel kimutatták a vírust kötőhártya váladékból vett mintából, és azt feltételezik, hogy aeroszolos érintkezéssel is terjedhet. (4) Mivel kötőhártyagyulladás sok egyéb esetben is előfordulhat a szakemberek attól tartanak, hogy jelentősen megnövekedik a szemészeti szakrendeléseken és ügyeleteken a betegforgalom, ezért a szemészek jobban ki lehetnek téve a fertőzésnek. A vírus érzékeny a magas alkoholtartalmú fertőtlenítőszerre, ezért különösképpen figyeljünk oda a szemészeti műszerek tisztítására is!

Az Amerikai Szemorvostársaság ajánlott protokollja szerint halasszuk el azon betegek kontroll vizsgálatát, akik pl. köhögnek, lázasak, nehézlégzéssel, alsó vagy felső légúti panaszokkal küzdenek vagy 2 héten belül olyan országban voltak, ahol jelen van a

vírusfertőzés (lásd magas kockázatú országok). Ezt javasolt még a váróteremben kideríteni, és ha potenciális fertőzés felmerül a kijelölt centrumba kell irányítani a beteget. A vírus terjedésének kockázatát tovább lehet csökkenteni azzal, hogy tájékoztatjuk betegeinket arról, hogy a szemészeti vizsgálatok során lehetőleg ne beszéljünk, mivel nagyon közel hajolunk ilyenkor egymáshoz. Érdemes nagyobb hangsúlyt fektetni azokra a kérdésekre, amik a betegek és hozzátartozóik külföldi utazásaira vonatkoznak. (3)

Az AAO azt javasolja, hogy a szemész kollégák és az egészségügyi dolgozók **tartsák be** a CDC (Center for Disease Control and Prevention) **egyéni védőeszközökre vonatkozó ajánlásait, ideértve a kesztyűt, a köpenyt, a légzésvédelmet (N-95 maszkok, réslámpás légvédő pajzsok) és a védőszemüveget.** (5)

Az **arcmaszk használata azonban önmagában nem előzi meg a fertőzést**, viszont ha igazoltan megbetegedett, abban biztosan segít a viselése, hogy ne terjessze a vírust egy-egy tüsszentéssel vagy köhögéssel. (6)

Az **Európai Cataracta és Refraktív Sebészeti Társaság (ESCRS)** is javasolja (7) azt, hogy **kerüljük a szemek, az orr és a száj (és annak környékének) érintését!**

A WHO és az Európai Betegségmegelőzési és Járványügyi Központ ajánlásai és előírásai alapján magyar nyelven is elérhető a Nemzeti Népegészségügyi Központ honlapján az “Eljárásrend a 2020. évben azonosított új koronavírussal kapcsolatban” c. dokumentuma, melynek elolvasása javasolt az egészségügyi szakemberek számára - szakterülettől függetlenül. (8)

A fentiek alapján látható, hogy a hazai szemész kollégáknak naprakésznek kell lennie az új koronavírus fertőzéssel kapcsolatban, hiszen jelentős mennyiségű beteg fordul meg szakrendeléseinken, osztályainkon. Kérek mindenkit, hogy hiteles, megbízható és naprakész forrásból tájékozódjon!

Dr. Cserháti Zoltán

Péterfy Kórház-Rendelőintézet - Manninger Jenő Országos Traumatológiai Intézet, Szemészeti Osztály

Forrás:

- (1) Coronavirus disease (COVID-19) outbreak: rights, roles and responsibilities of health workers, including key considerations for occupational safety and health. WHO. Elérhető: https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/who-rights-roles-respon-hw-covid-19.pdf?sfvrsn=bcabd401_0
- (2) Coronavirus disease (COVID-19) advice for the public. WHO. Elérhető: <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/advice-for-public>
- (3) Alert: Important coronavirus updates for ophthalmologists. American Academy of Ophthalmology. Elérhető: <https://www.aao.org/headline/alert-important-coronavirus-context>
- (4) Xia J, Tong J, Liu M, Shen Y, Guo D. Evaluation of coronavirus in tears and conjunctival secretions of patients with SARS-CoV-2 infection [published online ahead of print, 2020 Feb 26]. J Med Virol. 2020;10.1002/jmv.25725. doi:10.1002/jmv.25725
- (5) Interim Infection Prevention and Control Recommendations for Patients with Suspected or Confirmed Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) in Healthcare Settings. Center for Disease Control and Prevention. Elérhető: <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/infection-control/control-recommendations.html>
- (6) Mit tegyen? Elérhető: <https://koronavirus.gov.hu/cikkek/mit-tegyen>
- (7) General information. Coronavirus. The European Society of Cataract and Refractive Surgeons. Elérhető: <https://www.es CRS.org/marrakech2020/>
- (8) Eljárásrend a 2020. évben azonosított új koronavírussal kapcsolatban. Elérhető: <https://www.nnk.gov.hu/index.php/lakossagi-tajekoztatok/koronavirus/523-eljarasrend-a-2020-evben-azonositott-uj-koronavirussal-kapcsolatban>